

Література

1. Юлдашев С. А. Хозяйственный кодекс: быть ему или не быть? Ч. 1 / С. А. Юлдашев // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2016. – № 4 (41). – С. 147–154.
2. Минюст инициировал отмену Хозяйственного кодекса. 30.11.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://from-ua.com/news/364089-minyust-iniciiroval-otmenu-hozyaistvennogo-kodeksa.html>.
3. Правительство хочет отменить Хозяйственный кодекс Украины. 2008.06.11. Business Information Network [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://bin.com.ua/templates/news_article_big.shtml?id=78853.
4. Ефименко А. Закон об обществах с ограниченной ответственностью / А. Ефименко // Зеркало недели. – 19 апреля 2013 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://gazeta.zn.ua/business/zakon-ob-obschestvah-s-ogranichennoy-otvetstvennostyu-vybor-mezhdu-ekonomikoy-razvorovyvaniya-i-shansom-na-rost_.html

УДК 346.16(043.2)

Яфонкін А. О., к.ю.н., доцент,
Університет державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь, Україна

Гурін Л. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ ЗА УЧАСТЮ НЕРЕЗИДЕНТІВ В ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Як свідчить судова практика, найбільш проблемні питання при розгляді спорів за участю нерезидентів виникають при визначенні підсудності спору. За загальним правилом, встановленим ст. 124 Господарського процесуального кодексу України (далі ГПК України), підсудність справ за участю іноземних суб'єктів господарювання визначається ГПК України, законом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України [1].

З огляду на зміст вище зазначеної норми, можна дійти висновку, що юридична особа-нерезидент, при виявленні наміру ініціювати судовий процес проти юридичної особи з місцезнаходженням в Україні, повинна керуватися загальними положеннями про підсудність, що містяться в ст. ст. 13-16 ГПК України.

Проте, із вище зазначеного правила існують окремі виключення, які повинні бути враховані іноземними суб'єктами господарювання при зверненні до господарських судів. Зокрема, такі виключення стосуються тих випадків, коли сторони інкорпоровали в зміст зовнішньоекономічного

договору арбітражне застереження або пророгаційну угоду. В такому разі стороні, яка ініціює судовий процес, необхідно уважно проаналізувати зміст такого застереження та правильно обрати компетентний суд [3].

З огляду на вище наведене, можна розглянути один з особливих випадків, неврахування якого може стати перешкодою для зацікавленої сторони в захисті свого порушеного права – наявність в зовнішньоекономічному контракті арбітражної угоди (застереження).

В розумінні ч. 1 ст. 7 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж», арбітражна угода - це угода сторін про передачу до арбітражу всіх або певних спорів, які виникли або можуть виникнути між ними в зв'язку з будь-якими конкретними правовідносинами, незалежно від того, чи мають вони договірний характер, чи ні. Арбітражна угода може бути укладена у вигляді арбітражного застереження в контракті або у вигляді окремої угоди [2].

В свою чергу, ст. 8 зазначеного закону встановлює, що суд, до якого подано позов у питанні, що є предметом арбітражної угоди, повинен, якщо будь-яка із сторін попросить про це не пізніше подання своєї першої заяви щодо суті спору, припинити провадження у справі і направити сторони до арбітражу, якщо не визнає, що ця арбітражна угода є недійсною, втратила чинність або не може бути виконана.

З огляду на вище наведене, господарські суди мають компетенцію розглядати спори, які відповідно до арбітражного застереження (угоди) передані на розгляд арбітражної установи лише за наявності наступних умов:

— жодна із сторін до початку розгляду справи по суті не подасть заперечення проти компетенції господарського суду на тій підставі, що між сторонами існує арбітражна угода (застереження) про передачу спору на розгляд арбітражу, або

— господарський суд визнає, що арбітражна угода (застереження) є недійсною, втратила чинність або не може бути виконана. В протилежному випадку, якщо жодна із вище зазначених умов не спрацьовує, господарські суди повинні припиняти провадження у справі на підставі п. 1 ч. 1 ст. 80 ГПК України у зв'язку із тим, що спір не підлягає вирішенню в господарських судах України.

Слід зазначити, що Україна являється стороною окремих міжнародних конвенцій та угод, які передбачають можливість укладення сторонами угоди про договірну підсудність. Зокрема до останніх відносяться, Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, що укладена 20.03.1992 р. (відома як Київська Угода) та Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах, яка набула чинності для України 14.04.1995 р. Так, в ст. 21 Конвенції зазначається, що суди Договірних Сторін можуть розглядати справи й в інших випадках, якщо мається

письмова угода сторін про передачу спору цим судам. Аналогічне положення міститься і в ч. 2 ст. 4 Київської Угоди.

З огляду на вище наведене, сторони зовнішньоекономічного контракту повинні особливо ретельно підходити до питання, що стосується визначення компетентного суду для розгляду можливих спорів. В протилежному разі це може спричинити ускладнення для зацікавленої сторони при зверненні до суду або безпосередньо під час судового розгляду справи.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 463-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>

2. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 29.09.2005 № 4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>

3. Демченко С. Ф. Поняття ефективності господарського судочинства / С. Ф. Демченко // Вісник господарського судочинства. – 2013. – № 3. – С. 78-82.

УДК 346.1:347.942(043.2)

Яфонкін А. О., к.ю.н., доцент,
Університет державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь, Україна

Кидонь Т. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОКАЗУВАННЯ У ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ

Необхідність доказування зумовлюється тим, що докази завжди були й залишаються центральним правовим інститутом господарського процесу, тому в період реформування останнього зростає потреба вивчення доказів і доказування з метою вдосконалення їх правового регулювання.

Доказування – складний процес, який охоплює розумову і процесуальну діяльність його суб'єктів з обґрунтування якого-небудь положення і виявлення якогось знання на підставі дослідженого.

Господарський процесуальний кодекс України (далі – ГПК України) містить цілий розділ V присвячений доказам у господарському процесі.

Так, відповідно до статті 32 ГПК України доказами у справі є будь-які фактичні дані, на підставі яких господарський суд у визначеному законом порядку встановлює наявність чи відсутності обставин, на яких